

Проф. др **ВЛАДИСЛАВ Ђ. ЂОРЂЕВИЋ**
Правни факултет
Ниш

Проф. др **СЛОБОДАН Н. СВОРЦАН**
Правни факултет
Крагујевац

НАСЛЕДНО ПРАВО

ТРЕЋЕ ИЗМЕЊЕНО И ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ КРАГУЈЕВАЦ

 Komino Trade
КРАЉЕВО

Проф. др **ВЛАДИСЛАВ Ђ. ЂОРЂЕВИЋ**
Правни факултет
Н и ш

Проф. др **СЛОБОДАН Н. СВОРЦАН**
Правни факултет
Крагујевац

НАСЛЕДНО ПРАВО

ТРЕЋЕ ИЗМЕЊЕНО И ДОПУЊЕНО ИЗДАЊЕ

1. Сворцан, Слободан Н.
а. Наследно право

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ КРАГУЈЕВАЦ

 Komino Trade
КРАЉЕВО

РЕЦЕЗЕНТ

Др ДРАГОЉУБ СТОЈАНОВИЋ
редовни професор Правног факултета у Крагујевцу

Издаје

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ КРАГУЈЕВАЦ

За издавача

Проф. др БОРА ЧЕЈОВИЋ
декан Правног факултета у Крагујевцу

Штампа

Обрада текста на рачунару

"ПРИНТ - ПРОМЕТ" Краљево

Тираж

1000 примерака

САДРЖАЈ

Глава I

Страна

О НАСЛЕДНОМ ПРАВУ УОПШТЕ

I. ПОЈАМ НАСЛЕДНОГ ПРАВА	7
II. ПРЕДМЕТ НАСЛЕДНОГ ПРАВА	8
1. Појам наслеђивања	8
2. Правна природа наслеђивања	10
а-Наслеђивање као продужење личности оставиоца	10
б-Наслеђивање као стицање заоставштине	12
III. ОПРАВДАЊЕ НАСЛЕЂИВАЊА И НАСЛЕДНОГ ПРАВА.....	15
1. Настанак наслеђивања и наследног права	15
2. Критике и реформа установе наслеђивања и наследног права	17
IV. ИЗВОРИ НАСЛЕДНОГ ПРАВА	21
1. Историјски развој наследног права у Југославији	21
2. Извори наследног права у СРЈ	24
а-Савезни прописи	24
б-Републички прописи	28
3. Основне одлике важећих извора наследног права	30
4. Разграничење деловања домаћих од страних наследно-правних система	32
5. Разграничење деловања наследно-правних уређења југословенских република	34
V. ОСНОВНА НАЧЕЛА НАСЛЕДНОГ ПРАВА	35
1. Начело универзалне сукцесије	36
2. Начело ограничености основа позивања на наслеђе	39
3. Начело слободе завештања	41
4. Начело равноправности	42
5. Начело стицања (ipso iure)	43
6. Начело судског расправљања заоставштине	45

Глава II

ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА НАСЛЕЂИВАЊЕ	47
I. ОТВАРАЊЕ НАСЛЕЂА (DELATIO HEREDITATIS).....	47
1. Смрт физичког лица као разлог отварања наслеђа	48
2. Проглашење лица за умрло	50
3. Коморијенти и наследно право	53
II. ЗАОСТАВШТИНА	55
1. Појам заоставштине	55

а-Припадање оставиоцу у моменту смрти	55
б-Наследивост	56
в-Слободно за наслеђивање	58
г - Повезаност у целину	59
2. Вредност заоставштине	60
3. Права која не чине заоставштину	61
а-Права лица која су живела у заједници са оставиоцем	63
б-Право потомака који су живели у заједници са оставиоцем	64
в-Право на предметима домаћинства	67
1) Лица којима припада право на предмете домаћинства	68
2) Правна природа стицања предмета домаћинства	71
III. ПОСТОЈАЊЕ СУКЦЕСОРА	74
1. Универзални сукцесор – наследник	74
а-Постојање наследника	75
б-Насцитурус као наследник	76
в-Правно лице као наследник	77
2. Способност за наслеђивање	78
3. Недостојност за наслеђивање (indignitas)	80
а-Разлози недостојности	82
1) Убиство и покушај лишења живота	82
2) Спречавање оставиоца (завештаоца) да изјави своју последњу вољу	83
3) Спречавање остварења оставиоцеве последње воље	83
4) Теже огрешење о обавезу издржавања према оставиоцу	84
5) Неуказивање нужне помоћи оставиоцу	84
б-Утврђивање и дејство недостојности	85
4. Одрицање од наслеђа	86
а-Одрицање од отвореног наслеђа	86
б-Одрицање од неотвореног наслеђа	93
2. Сингуларни сукцесор	94
IV. ПРАВНИ ОСНОВ НАСЛЕЂИВАЊА	98

Глава III

РЕДОВНО ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	103
------------------------------------	-----

О д с е к I.

A. ОДЛУЧНЕ ЧИЊЕНИЦЕ ПРИ ФОРМУЛИСАЊУ РЕДОВНОГ ЗАКОНСКОГ НАСЛЕДНОГ РЕДА	104
I. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ	104
II. КРВНО СРОДСТВО СА ОСТАВИОЦЕМ И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	105
1. Подела крвних сродника	105
2. Брачно сродство са оставиоцем и његов значај за наследно право ..	106
Положај брачних сродника у неким страним правима и бившем српском праву	106
Положај брачних сродника по нашим законма о наслеђивању	107
3. Ванбрачно сродство са оставиоцем и његов значај за наследно право	107
Положај ванбрачних сродника по нашим законима о наслеђивању ...	108
III. ГРАЂАНСКО СРОДСТВО СА ОСТАВИОЦЕМ И ЊЕГОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	109

1) Опште карактеристике	109
2) Утицај усвојења на редовно законско наслеђивање у страним правима и нашем предратном праву	109
3) Утицај усвојења на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	110
Непотпуно усвојење и његова наследно правна дејства	111
Потпуно усвојење и његова наследно правна дејства	113
IV. БРАЧНА ВЕЗА СА ОСТАВИОЦЕМ И ЊЕН УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	114
1) Опште напомене	114
2) Утицај брачне везе са оставиоцем на законско наслеђивање у страним правима и нашем предратном праву	115
3) Утицај брачне везе са оставиоцем на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	116
V. ВАНБРАЧНА ЗАЈЕДНИЦА СА ОСТАВИОЦЕМ И ЊЕН УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	118
1) Утицај ванбрачне заједнице са оставиоцем у страним правима и праву Краљевине Југославије	118
2) Утицај ванбрачне заједнице на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	119
3) Оправданост признања ванбрачној заједници статуса самосталног основа за стицање својства законског наследника	119
VI. ТРАЈНА ЗАЈЕДНИЦА ЖИВОТА СА ОСТАВИОЦЕМ И ЊЕН УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	120
1) Опште напомене	120
2) Утицај трајне заједнице живота са оставиоцем на законско наслеђивање у страним правима	120
3) Утицај трајне заједнице живота са оставиоцем на законско наслеђивање у нашем праву	121
VII. ЛИЧНИ КВАЛИТЕТИ НАСЛЕДНИКА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	121
1) Опште напомене	121
2) Утицај личних квалитета наследника на законско наслеђивање у ранијим страним правима и бившем српском праву	121
Утицај пола наследника	121
Утицај држављанства наследника	122
Утицај реда рођења наследника	122
3) Утицај личних квалитета наследника на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	122
VIII. ИЗДРЖАВАЊЕ НАСЛЕДНИКА ОД СТРАНЕ ОСТАВИОЦА, ИМОВНО СТАЊЕ НАСЛЕДНИКА И ЊЕГОВА РАДНА СПОСОБНОСТ И УТИЦАЈ ОВИХ ЧИЊЕНИЦА НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	123
1) Опште напомене	123
2) Утицај ових чињеница на законско наслеђивање у страним правима	123
3) Утицај ових чињеница на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	124
IX. ЛИЧНИ КВАЛИТЕТИ ОСТАВИОЦА И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	125
1) Опште напомене	125
2) Утицај личних квалитета оставиоца на законско наслеђивање у ранијим страним правима и праву краљевине Југославије	125
Утицај верске припадности	125
Утицај класне и сталешке припадности	125
Утицај породичног статуса	126

Утицај занимања	126
3) Утицај личних квалитета оставиоца на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	126
X. СОЦИЈАЛНА ИЛИ ДРУГА ПОМОЋ КОЈУ ЈЕ ПРИМАО ОСТАВИЛАЦ И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	126
1) Решења дата у нашим законима о наслеђивању	126
2) Оправданост датих уставних и законских решења	127
XI. КВАЛИТАТИВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ ПРЕДМЕТА И ПРАВА КОЈЕ ЧИНЕ ЗАОСТАВШТИНУ И ЊИХОВ УТИЦАЈ НА ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ	128
1) Опште напомене	128
2) Утицај квалитативних карактеристика на законско наслеђивање у страним правима	129
3) Утицај квалитативних карактеристика добара на законско наслеђивање по нашим законима о наслеђивању	129

О д с е к II.

Б. РАСПОРЕД ПОТЕНЦИЈАЛНИХ НАСЛЕДНИКА У ГРУПЕ И МЕЋУСОБНИ ОДНОС ГРУПА	130
I. Опште напомене	130
II. МОГУЋИ НАЧИНИ РАСПОРЕДА ПОТЕНЦИЈАЛНИХ НАСЛЕДНИКА У ГРУПЕ И ОДНОС ТИХ ГРУПА	131
1) Опште напомене	131
2) Систем степена сродства	131
3) Систем блискости сродства	132
4) Парентеларни систем	132
Основна обележја	132
Парентеларно-градуелни систем	134
Парентеларно-линеарни систем	135
III. ОБИМ КРУГА МОГУЋИХ НАСЛЕДНИКА	138
1) Опште напомене	138
2) Неограничен обим круга могућих наследника	139
3) Ограничен обим круга могућих наследника	139
IV. ПРАВО ПРЕДСТАВЉАЊА (IUS REPRESENTATIONIS)	141
1) Појам права представљања	141
2) Дејство права представљања	142
3) Могућност примене права представљања	142
Случајеви примене права представљања	143
Обим круга наследника који се могу користити правом представљања	143
V. ПРАВО ПРИРАШТАЈА (IUS ACCRESCENDI)	144
1) Појам права прираштаја	144
2) Дејство права прираштаја	145
3) Могућност примене права прираштаја	145

О д с е к III.

Б. РЕДОВНИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ РЕДОВИ У НАШЕМ ПРАВУ	146
I. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ	146
II. ПРВИ РЕДОВНИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ РЕД	147
1) Нследници који чине први наследни ред	147
2) Начин расподеле заоставштине међу наследницима првог наследног реда	147

III. ДРУГИ РЕДОВНИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ РЕД	149
1) Наследници који чине други наследни ред	149
2) Начин расподеле заоставштине међу наследницима другог наследног реда	151
IV. ТРЕЋИ РЕДОВНИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ РЕД	152
1) Наследници који чине трећи наследни ред	152
2) Начин расподеле заоставштине међу наследницима трећег наследног реда	154
V. ЧЕТВРТИ, ПЕТИ И ДАЉИ НАСЛЕДНИ РЕДОВИ	154
1) Опште напомене	154
2) Правила по којима се наслеђује у четвртном наследном реду	154
3) Пети и даљи наследни редови	156

О д с е к IV.

Г. ПОСЕБНА ПРАВИЛА КОД РЕДОВНОГ ЗАКОНСКОГ НАСЛЕЂИВАЊА КОЈА ВАЖЕ ЗА НЕКЕ НАСЛЕДНИКЕ	157
I. ОПШТЕ НАПОМЕНЕ	157
II. ПОВЕЋАЊЕ ОДНОСНО СМАЊЕЊЕ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА ОСТАВИОЧЕВИХ ПОТОМАКА	157
1) Повећање наследног дела оставиочеве дече	157
2) Смањење наследног дела оставиочевих потомака	158
III. ПОВЕЋАЊЕ ОДНОСНО СМАЊЕЊЕ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА БРАЧНОГ ДРУГА	159
1) Опште напомене	159
2) Повећање наследног дела брачног друга по Закону о наслеђивању Србије	159
3) Повећање наследног дела брачног друга по Закону о наслеђивању Црне Горе	161
4) Смањење наследног дела брачног друга према одредбама Закона о наслеђивању Србије	161
5) Смањење наследног дела брачног друга према одредбама Закона о наслеђивању Црне Горе	163
IV. ПОВЕЋАЊЕ, ОДНОСНО СМАЊЕЊЕ, НАСЛЕДНОГ ДЕЛА ОСТАВИОЧЕВИХ РОДИТЕЉА	164
1) Опште напомене	164
2) Повећање наследног дела оставиочевих родитеља по Закону о наслеђивању Србије	164
3) Повећање наследног дела оставиочевих родитеља по Закону о наслеђивању Црне Горе	166
4) Смањење наследног дела оставиочевих родитеља по Закону о наслеђивању Србије	167
5) Смањење наследног дела оставиочевих родитеља по Закону о наслеђивању Црне Горе	167

Г л а в а IV

ИМПЕРАТИВНО ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ ПРАВО НА НУЖНИ ДЕО	168
I. ПОЈАМ И ОПРАВДАНОСТ ПРАВА НА НУЖНИ ДЕО	168
II. ПРАВНА ПРИРОДА ПРАВА НА НУЖНИ ДЕО	169
1) Моруће концепције правне природе права на нужни део	169

а) Право на нужни део као наследно право	169
б) Право на нужни део као облигационо право	170
в) Право на нужни део у виду права на издржавање из заоставштине	170
2) Правна природа права на нужни део у нашем праву	170
Правна природа права на нужни део по Закону о наслеђивању Србије	170
Правна природа права на нужни део по Закону о наслеђивању Црне Горе	171
III. ЛИЦА КОЈА МОГУ БИТИ НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ У НАШЕМ ПРАВУ	172
1) Основни предуслов за постајање нужним наследником	172
2) Критеријуми према којима су одређени нужни наследници	172
а) Објективни критеријуми	172
б) Објективно-субјективни критеријуми	173
3) Нужни наследни редови у нашем праву	174
а) Први нужни наследни ред	174
б) Други нужни наследни ред	174
в) Трећи нужни наследни ред	175
г) Четврти и даљи нужни наследни редови	175
IV. ВЕЛИЧИНА НУЖНОГ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА И НАЧИН ЊЕГОВОГ ОСТАВЉАЊА	175
1) Опште напомене	175
2) Величина нужног дела у нашем праву	176
3) Начин остављања нужног дела у нашем праву	177
4) Правни положај нужног наследника	179
V. ИЗРАЧУНАВАЊЕ НУЖНОГ ДЕЛА И РАСПОЛОЖИВОГ ДЕЛА У НАШЕМ ПРАВУ	180
1) Нужни и расположиви део заоставштине	180
2) Начин одређивања укупне вредности заоставштине ради утврђивања нужног дела	181
VI. ИСКЉУЧЕЊЕ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА ИЗ НАСЛЕДСТВА (EXHEREDATIO NOTA CAUSA)	184
1) Основне карактеристике овог института	184
2) Разлози искључења	184
3) Начин искључења	187
4) Последица искључења	187
VII. ЛИШЕЊЕ НУЖНОГ ДЕЛА У КОРИСТ ПОТОМАКА НУЖНОГ НАСЛЕДНИКА (EXHEREDATIO BONA MENTE)	188
1) Основне карактеристике овог института	188
2) Разлози лишења	188
3) Начин лишења	189
4) Последице лишења	190
VIII. ОСТВАРИВАЊЕ И ЗАШТИТА ПРАВА НА НУЖНИ ДЕО	192
1) Опште напомене	192
2) Урачунавање поклона и испорука нужним наследницима	192
3) Остваривање и заштита права на нужни део истицањем приговора против клаузуле о искључењу из наслеђа или лишењу нужног дела ...	193
4) Остваривање и заштита права на нужни део подизањем тужбе за поништај завештања (тестаментна)	193
5) Остваривање и заштита права на нужни део изменом завештајних (тестаменталних) располагања	194
Модификација завештајних (тестаменталних) располагања ради намирења нужног дела	194

Смањење завештајних (тестаменталних) располагања ради намирења нужног дела	195
6) Остваривање и заштита права на нужни део враћањем поклона	196
7) Лица овлашћена да траже нужни део и рокови у којима се ти захтеви могу истицати	198
Лица овлашћена да траже нужни део	198
Рокови у којима се могу истицати захтеви за остварење нужног дела	198

Г л а в а V

НАСЛЕЂИВАЊЕ НА ОСНОВУ (ТЕСТАМЕНТА) ЗАВЕШТАЊА	200
I. ОПШТИ ПОЈМОВИ О ЗАВЕШТАЊУ.....	200
1) Појам тестамент (завештања)	201
2) Особине тестамент (завештања) као правног посла	204
3) Способност за тестирање (testamenti facito activa)	206
4) Тестаторова воља да тестира (Animus testandi)	210
5) Форма тестамент	212
II. ОБЛИЦИ ТЕСТАМЕНТА	214
1) Својеручно завештање (testamentum holographum)	214
2) Писмено завештање пред сведоцима (testamentum alographum)	216
3) Судски тестамент (testamentum iudiciale)	219
а-Битни елементи	220
б-Састављање судског тестамент	222
1) Утврђивање завештаоачевог идентитета	222
2) Утврђивање завештаоачевог способности за завештање	223
3) Усмено казивање завештаоца о садржини тестамент	223
4) Читање и потписивање тестамент од стране завештаоца	224
5) Овера и потписивање записника од стране судије	225
4) Конзуларни тестамент	226
5) Међународни тестамент (testamentum internationale)	227
6) Тестамент на броду (testamentum in navigationibus conditum)	232
7) Војнички тестамент (testamentum militare)	234
8) Усмени тестамент (testamentum nuncupativum)	235
а-Појам усменог тестамент	235
б-Сведоци усменог тестамент	237
в-Ограничено трајање усменог тестамент	239
III. САДРЖИНА ЗАВЕШТАЊА (ТЕСТАМЕНТА)	240
1) Одређивање наследника (Heeredis institutio)	241
2) Одређивање испоруке (легата)	244
а-Појам легата	244
б-Лица код легата	246
в-Облик легата	248
г-Садржина легата	248
д-Предмет легата	248
ђ-Посебне врсте легата	251
3) Одређивање супститута наследнику и легатару	251
4) Поставаљање наследника и легатара под условом, роком и налогом	253
а-Услов у тестаменту	254
1) Одређивање наследника (легатара) тестаментом под одложним (супспензивним) условом	254
2) Одређивање наследника или легатара под раскидним (резолутивним) условом	256
б-Рок у тестаменту	256

в-Налог у тестаменту	257
5) Располагање у дозвољене сврхе и оснивање задужбине	258
а-Несамостална задужбина – фонд	259
б-Оснивање задужбине	260
6) Одређивање извршиоца тестамента	261
IV. ОПОЗИВАЊЕ ЗАВЕШТАЊА	264
1) Појам опозива	264
2) Однос ранијег и доцнијег завештања	265
V. ЧУВАЊЕ ЗАВЕШТАЊА	267
VI. ТУМАЧЕЊЕ ЗАВЕШТАЊА	270
VII. НЕВАЖНОСТ ТЕСТАМЕНТА	272
1) Ништакни тестаменти	272
а-Ништакност тестамента због завештајне неспособности	273
б-Неважност фалсификованог тестамента	274
в-Делимична ништакност тестамента	274
г-Истицање ништкости	275
д-Дејство поништења	276
2) Рушливи тестаменти	277
а-Разлози рушливости тестамента	277
б-Конвалидација рушливог тестамента	279
3) Доказивање уништеног, изгубљеног или скривеног тестамента	279

Г л а в а VI

ПРАВНИ ПОЛОЖАЈ НАСЛЕДНИКА	281
I. Стицање наслеђа	281
1) Систем стицања наслеђа пријемом (уручењем)	282
2) Систем стицања наслеђа (ipso iure)	283
3) Наслеђе (ipso iure) и фактичко стицање наслеђа	286
II. ПРАВНА СРЕДСТВА ЗА УСКЛАЂИВАЊЕ ПРАВНОГ И ФАКТИЧКОГ ПОЛОЖАЈА НАСЛЕДНИКА	289
1) Наследнички захтев – (hereditatis petitio)	289
а-Појам наследничког захтева	289
б-Предмет наследничког захтева	291
в-Активна и пасивна легитимација	292
г-Положај држаоца заоставштине	294
2) Остварење наследничког захтева	296
а-Остваривање наследног права када се наследник може позвати на правоснажно утврђено своје наследно право	296
б-Остваривање наследничког захтева када уопште није утврђено ко је оставиоцев наследник	297
в-Остваривање наследничког захтева када је правоснажним решењем о наслеђивању утврђено да наследно право припада другом лицу ..	298
III. ПРАВНИ ОДНОСИ У НАСЛЕДНИЧКОЈ ЗАЈЕДНИЦИ	299
1) Појам наследничке заједнице	299
2) Управљање наследничком заједницом	302
3) Располагање наслеђем у наследничкој заједници	304
4) Правни положај према трећим лицима	306
5) Правни положај санаследника према оставиоцевим повериоцима ...	307
6) Престанак наследничке заједнице	308
IV. ОДГОВОРНОСТ НАСЛЕДНИКА ЗА ДУГОВЕ ОСТАВИОЦА	309
1) Правни основ и врсте одговорности за дугове	309
2) Дугови оставиоца и дугови отвореног наслеђа	311

а-Дугови оставиоца	311
б-Дугови отвореног наследства	312
3) Лица која одговарају за дугове	313
4) Обим одговорности за оставиочеве обавезе	314
5) Одвајање заоставштине од имовине наследника (separatio bonorum)	317
V. УРАЧУНАВАЊЕ ПОКЛОНА И ЛЕГАТА У НАСЛЕДНИ ДЕО (COLLATIO BONORUM)	319
1) Појам, порекло и сврха урачунавања	319
2) Наследници којима се врши урачунавање у наследни део	322
3) Предмет урачунавања у наследни део	323
а-Поклон који се законском наследнику урачунава у наследни део ...	323
б-Поклон који се законском наследнику не рачуна у наследни део ...	325
в-Легат као предмет урачунавања	326
4) Начин урачунавања у наследни део	326
5) Остваривање урачунавања у наследни део	330
6) Урачунавање у нужни део	331
VI. ДЕОБА НАСЛЕДСТВА	333
1) Право на деобу	333
2) Време деобе	334
3) Начин деобе	335
а-Вансудска деоба	335
б-Судска деоба	336
в-Право наследника који је живео или привеђивао у заједници са оставиоцем	339
г-Деоба предмета домаћинства	340
д-Обавеза заштите међу наследницима после деобе	341

Г л а в а VII

ЗАОСТАВШТИНА БЕЗ НАСЛЕДНИКА	343
1) Појам и историјски развој института	343
2) Правна природа овог права државе и њен положај као наследника	343
3) Поступак суда при расправљању заоставштине без наследника	344
4) Право наследника који се појаве после предаје заоставштине општини .	344

Г л а в а VIII

НАСЛЕДНОПРАВНИ УГОВОРИ И ОБЛИГАЦИОНИ УГОВОРИ КОЈИ СУ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА НАСЛЕДНО ПРАВО	345
---	-----

О д с е к I

НАСЛЕДНОПРАВНИ УГОВОРИ	346
I. УГОВОР О НАСЛЕЂИВАЊУ	346
II. УГОВОР О БУДУЋЕМ НАСЛЕДСТВУ ИЛИ ИСПОРУЦИ	347
III. УГОВОР О САДРЖИНИ ЗАВЕШТАЊА (ТЕСТАМЕНТА)	348
IV. УГОВОР О ОДРИЦАЊУ ОД НАСЛЕЂА КОЈЕ НИЈЕ ОТВОРЕНО	348
1) Основна обележја уговора	348
2) Уговорачи у овом уговору	349
3) Права и обавезе које произилазе из уговора	349

4) Начин закључења уговора	350
5) Дејство уговора	350
6) Раскид уговора	351
7) Оправданост постојања овог уговора	351

О д с е к II

ОБЛИГАЦИОНИ УГОВОРИ КОЈИ СУ ОД ПОСЕБНОГ ЗНАЧАЈА ЗА НАСЛЕДНО ПРАВО	352
I. УГОВОР О УСТУПАЊУ И РАСПОДЕЛИ ИМОВИНЕ ЗА ЖИВОТА	352
1) Уговорачи у овом уговору	352
2) Права и обавезе које произилазе из уговора	352
3) Начин закључења уговора	353
4) Дејство уговора	353
5) Могућност раскида уговора	354
6) Побијање уговора од стране уступиоцевих поверилаца	355
II. УГОВОР О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ	357
1) Појам уговора	357
2) Уговорачи у овом уговору	357
3) Права и обавезе које произилазе из уговора	358
4) Правна природа уговора	359
5) Начин закључења уговора	360
6) Дејство уговора	361
7) Раскид уговора	362
8) Ништавост уговора	366
III. УГОВОР О УСТУПАЊУ СВОГ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА, ПРЕ ДЕОБЕ НАСЛЕДСТВА, ДРУГОМ НАСЛЕДНИКУ	369
IV. УГОВОР О УСТУПАЊУ СВОГ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА ПРЕ ДЕОБЕ НАСЛЕДСТВА ЛИЦУ КОЈЕ НИЈЕ САНАСЛЕДНИК	369
V. УГОВОР О ДЕОБИ НАСЛЕДСТВА	370

Г л а в а IX

ПОСТУПАК ЗА РАСПРАВЉАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ (ОСТАВИНСКИ ПОСТУПАК)	371
I. ПОЈАМ, ЗАДАТАК И ЗНАЧАЈ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА	371
1) Појам оставинског поступка	371
2) Задатак оставинског поступка	371
3) Значај оставинског поступка	371
II. ОСНОВНА ОБЕЛЕЖЈА ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА	372
III. НАДЛЕЖНОСТ СУДА ЗА ВОЂЕЊЕ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА	374
IV. ПРЕДУЗИМАЊЕ ПОЈЕДИНИХ РАДЊИ У ТОКУ ТРАЈАЊА ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА МИМО ОСТАВИНСКОГ СУДА	375
1) Радње које може да предузме суд који не води оставински поступак	375
2) Радње које могу да предузму други органи	376
V. ПОКРЕТАЊЕ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА	377
1) Начин обавештавања суда о смрти неког лица и поступак суда	377
2) Јавне исправе које су од значаја за покретање оставинског поступка	378
А. Смртovníца	378
а) Појам смртovníце	378

б) Састављање смртовнице	378
в) Садржај смртовнице	379
Б. Извод из матичне књиге умрлих	380
В. Решење о проглашењу неког лица за умрло	380
VI. ПРОГЛАШЕЊЕ ЗАВЕШТАЊА (ТЕСТАМЕНТА)	380
1) Општа правила	380
2) Проглашење завештања сачињеног у писменој форми	382
3) Проглашење усменог завештања	383
4) Проглашење несталог или уништеног завештања	383
VII. МЕРЕ КОЈЕ МОГУ БИТИ ПРЕДУЗЕТЕ У ТОКУ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА РАДИ ЗАШТИТЕ ИНТЕРЕСА НАСЛЕДНИКА	384
1) Попис и процена заоставштине	384
2) Поверавање заоставштине на чување	386
3) Постављање стараоца	386
4) Позивање извршиоца завештања да обави радње које су му поверене завештањем и надзор над његовим радом	387
5) Одвајање заоставштине од имовине наследника (separatio bonorum)	388
VIII. ПОСТУПАК ОСТАВИНСКОГ СУДА ПОСЛЕ ПРИЈЕМА СМРТОВНИЦЕ	389
IX. ОСТАВИНСКА РАСПРАВА	389
1) Заказивање рочишта за оставинску расправу	390
2) Ток оставинске расправе	390
а) Утврђивање круга наследника	391
б) Утврђивање чињеница везаних за социјалну или другу помоћ	392
в) Утврђивање састава заоставштине	392
г) Утврђивање чињеница везаних за завештање	393
д) Утврђивање чињеница везаних за уговор о доживотном издржавању	393
ђ) Утврђивање чињеница везаних за поклоне	394
е) Узимање наследничке изјаве	394
X. НАСЛЕДНИЧКА ИЗЈАВА	395
1) Појам наследничке изјаве	395
2) Услови за пуноважност наследничке изјаве	395
3) Битна обележја наследничке изјаве	396
XI. ОКОНЧАЊЕ ОСТАВИНСКЕ РАСПРАВЕ И ДОНОШЕЊЕ РЕШЕЊА О НАСЛЕЂИВАЊУ	398
1) Окончање оставинске расправе	398
2) Решење о наслеђивању	398
Садржина решења о наслеђивању	400
Достава решења	400
Жалба на решење о наслеђивању	400
Извршење решења	401
3) Решење о предаји заоставштине општини	401
4) Посебно решење о испоруци	401
XII. ПРЕКИД ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА И УПУЋИВАЊЕ СТРАНАКА НА ПАРНИЦУ	402
1) Спорне чињенице због којих ће суд прекинути оставински поступак	403
2) Тужиоци и туженици у будућем спору	404
3) Поступање странака по добијању решења о прекиду поступка	404
4) Поступак оставинског суда по доношењу решења о прекиду поступка	404
XIII. НАСЛЕДНО-ПРАВНИ ЗАХТЕВИ ПОСЛЕ ПРАВОСНАЖНОСТИ РЕШЕЊА О НАСЛЕЂИВАЊУ	405

1) Поступак суда када се накнадно пронађе имовина која припада заоставштини	406
2) Поступак суда када се накнадно пронађе завештање	406
3) Поступак суда када накнадно истиче наслено-правне захтеве лице које није учествовало у оставинском поступку	407
4) Тужиоци и туженици у напред поменутих споровима	407
5) Дејство пресуде коју суд доноси у овим споровима	407
XIV. ПОСТУПАК СУДА КАДА ЈЕ ЗА РАСПРАВЉАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ НАДЛЕЖАН ИНОСТРАНИ ОРГАН	408
XV. ЗАСТАРЕЛОСТ ЗАХТЕВА КОЈИМА СЕ ТРАЖИ НАСЛЕДНИ ДЕО ИЛИ ИСПОРУКА	409
1) Врсте рокова и њихове карактеристике	410
2) Застарелост захтева којима се тражи наследни део	410
3) Застарелост захтева којима се тражи испорука	411
ЛИТЕРАТУРА	412